

Ilmo Hyypä

7.6.2012

Asfalttinnormitoimikunta - kokous 3/2012

Aika	Torstai 7.6.2012 kello 10:00 - 14:00
Paikka	Sokos Hotelli Kotkan Seurahuone, Keskuskatu 21 48100 Kotka
Osallistujat	Rauno Turunen, OAMK, puheenjohtaja Vesa Laitinen, Lemminkäinen Infra Oy Jussi Tuominen, NCC Roads Oy Timo Blomberg, Nynas Oy Pirjo Kuula-Väisänen, TTY Seppo Kemppainen, Skanska Asfaltti Oy Juhani Tirkkonen, Turun kaupunki Kyösti Laukkanen, VTT Katri Eskola, Liikennevirasto Ilmo Hyypä, NCC Roads Oy, sihteeri
	Poissa: Ville Alatyppö, Helsingin kaupungin rakennusvirasto Kimmo Tiikkainen, Pohjois-Savon ELY-keskus

1 Kokouksen avaus

Puheenjohtaja Rauno Turunen avasi kokouksen 10:05.

2 Edellisen kokouksen pöytäkirja

Käytiin läpi edellisen kokouksen pöytäkirja. Pöytäkirja hyväksyttiin muutoksitta.

3 Rakennustuoteasetuksen vaikutukset asfalttialaan

Keskusteltiin 1.7.2013 voimaan tulevan Rakennustuoteasetuksen vaikutuksista asfalttialaan.

- Pohdittiin jälleen ulotetaanko CE-merkintävaatimus koskemaan kaikkia valmistettuja asfalttimassoja.
- Kaikkien asfalttimassojen osalta vaaditaan tyyppitestausraporttia. Tyyppitestausraportin tulee sisältää käytettyjen materiaalien CE-merkit ja mahdolliset niihin liittyvät asiakirjat siltä osin, kun tuotteille

Ilmo Hyypä

7.6.2012

on olemassa harmonisoitu tuotestandardi. Muiden tuotteiden (esimerkiksi asfalttirouhe) vaaditaan laatutodistus.

- Todettiin, että asfalttirouheen tuotestandardin mukainen näytteenottoväli 1/500 t on tarpeettoman tiheä. Käytännön toiminnan kannalta näytteenottoväli 1/1000 t olisi perustellumpi.
- Todettiin, että edellä mainitun testaustiheyden kaltaiset asiat, joita on tarve esittää TG-ryhmille, tulisi kerätä erilliseen dokumenttiin. Tällöin ajantasaista dokumenttia voitaisiin tarkastella kokouksissa ja täydentää sitä tarpeen mukaan.
- CE-merkit tulee aina toimittaa maan virallisin kielin. Käytännössä asiakas voi kuitenkin vaatia käytettävän yhtä maan virallisista kielistä.
- Ilmo Hyypä ja Jussi Tuominen toivat esiin näkemyksen toimikunnan ulkopuolelta. Näkemyksen mukaan alan ei ole perusteltua vaatia CE-merkintää kaikilta asfalttimassoilta. Tuotestandardi, on minimivaatimus, eikä edellytä CE-merkintää. Tätä taustaa vasten myöskään Markkinavalvonnan intresseissä ei ole puuttua toimintaan. Lisäksi on epävarmaa, vaikuttaako CE-merkintävaatimus alan pienempien toimijoiden toimintaan mitenkään (toimijat eivät todennäköisesti tule hakemaan kolmannen osapuolen hyväksyntää). Lisäksi on huomattava, että CE-merkintävaatimus on viranomaispäätös. Tuleekin selvittäväksi onko Asfalttinormitoimikunnalla oikeutta tehdä tätä päätöstä. Käytännössä vaatimus tulee joka tapauksessa voimaan, jos ja kun tilaaja vaatii urakassa noudatettavaksi Asfalttinormeja.
- Mikäli CE-merkkiä ei vaadita, ongelmaksi muodostuu laadunosoittaminen koska liitteen ZA mukaan vaatimuksenosoittamistasoa 2+ vaaditaan vain CE-merkittävistä massoista. Tehtaan sisäinen laadunvalvonta (FPC) samoin kuin tuotestandardit (tyyppitestausraportti) ovat myös omaan tuotantoon tehtävien massojen osalta voimassa, mutta ulkoista valvontaa ei vaatimuksenosoittamistasolla 4 ole.
- Yksi vaihtoehto tuotteille, joille ei harmonisoitua tuotestandardia ole, on viranomaisen myöntämä FI-merkki (sisältää kolmannen osapuolen valvonnan). Tämä koskisi asfalttialan osalta esimerkiksi hiljaisia ja avoimia päällystettä sekä asfalttirouhe ja kuitua. Tämän menettelyn käyttöönotto tulisi kuitenkin sotkemaan entisestään sekavaa tilannetta. Käytäntö on yleisellä tasolla ja laajemmassa mittakaavassa tulossa voimaan ennen Rakennustuoteasetuksen voimaantuloa.
- Katri Eskola totesi, että Valtion töissä tullaan todennäköisesti vaatimaan CE-merkkiä kaikissa töissä. Tämä edesauttaisi laatukokonaisuuden hallintaa.
- Alan yleisellä tasolla nyt tehtävien ratkaisujen pitäisi olla sellaisia, että tietoinen / myös tiedostamaton väärintoimiminen voitaisiin kitkeä

Ilmo Hyypä

7.6.2012

alalta. Toimikunnan tulisi siis kuvata selkeästi voimassa oleva toimintatapa jota noudatettaisiin kaiken asfalttimassan valmistuksen osalta.

- Päätös jatkossa noudatettavista toimintavoista (CE-merkki, vaatimuksenosoittamistasot...) tulisi tehdä varsin nopeasti, jotta urakoitsijat, mikäli CE-merkintää vaaditaan kaikilta massoilta, ehtisivät hyväksyttämään kaikki asemansa.
- Edellä mainitun lisäksi Asfalttinormien saatavuuden pitäisi olla nykyistä parempi. Toimikunnan jäsenistön keskuudessa ilmainen verkkoversio saa yhä enemmän kannatusta.
- Jatkossa näytteenotto tulisi tapahtumaan asemalta, mikä ei käytännössä paranna laadunvalvontakontrollia. Yksi vaihtoehto olisi jatkaa tilaajan erillisellä päätöksellä näytteenottoa tieltä, mikä kuitenkin on tuotestandardin vastainen toimintatapa ja siten todennäköisesti mahdottomuus. Myöskään Inspecta ei todennäköisesti hyväksy hyväksynnän näkökulmasta tällaista erillistä päätöstä.
- Sovittiin, että seuraavassa kokouksessa pyritään hahmottelemaan kaaviota erilaisista toimintatavoista eri tilanteissa (oma / myytävä massa).
- Lopuksi Pirjo Kuula-Väisänen kertoi, että Liikennevirasto tulee uusimaan kiviaineksen CE-merkintää koskevan ohjeen. Tämä asia tulee ottaa huomioon jatkossa myös Asfalttinormien näkökulmasta.

4 **Asfalttinormit 2011**

Edellisessä kokouksessa Vesa Laitinen toi esiin ramppien IRI-mittaukset, joiden osalta vaatimusten osoittamiskäytännöt ovat muodostuneet ongelmaksi. Käytännössä rampeilta ei IRI-arvoja tai edes uraa pystytä kunnolla määrittämään.

Todettiin, että tältä osin rampit pitäisi normeissa määritellä erikoisliikennealueiksi, joilta tasaisuus mitataan oikolaudalla.

Edelleen erityisesti investointihankkeissa asetetaan Asfalttinormeista poikkeavia tasaisuusvaatimuksia ennen kaikkea IRI- ja IRI4 -vaatimusten soveltamisen osalta.

Keskusteltiin myös erikseen lisättävän fillerikiviaineksen ominaispinta-alalle asetetuista vaatimuksista. Uudessa tuotestandardissa nyt hienoainesoskelle asetettu vaatimus (5 m²/g) koskee myös fillerikiviainesta. Käytännön toiminnan näkökulmasta vaatimus on tarpeettoman kova, koska suuri ominaispinta-ala pystytään hallitsemaan asfaltin suunnittelun yhteydessä. Asiaan palataan seuraavassa kokouksessa.

Sovittiin, että seuraavassa kokouksessa viimeistellään korjauslehti koskien Asfalttinormeissa 2011 havaittuja virheitä.

Ilmo Hyypä

7.6.2012

5 EN-normiasiat

Rauno Turunen jakoi dokumentin:

Tolerances and test frequencies for finished asphalt.

Taulukon A.3 osalta Suomessa on käytössä taso Z.

Taulukon A.1 b mukaisesti laatuluokka putoaa toleranssipoikkeamien kappalemäärien tai määriteltyä suuremman keskihajonnan seurauksena. Taulukossa on kuitenkin jotain outoa, koska toleransseille ja keskihajonnalle annetaan samat sallitut vaihteluvälit sekä keskihajonnalle negatiiviset ja positiiviset arvot.

Sovittiin, että Asfalttinormeihin tulisi kirjata käytännöt materiaalien ja asfalttimassan laatupoikkeamista tilaajalle ilmoittamisen osalta. Rauno Turunen peräsi toimikunnan jäseniltä ajatuksia asiaa koskien. Selvää on, että asia tulee kirjata niin yleisellä tasolla, ettei kirjausta voida väärinkäyttää.

6 Muut asiat

Ei ollut.

7 Muut jäsenten esiintuomat asiat

Vesa Laitinen toi tiedoksi ruotsalaisten koordinoiman Prall-kokeen tulokset (seitsemän laitetta, neljä massaa). Kokeessa iskutaajuus oli pudotettu 950 > 800 rpm/min ja testiaikaa kasvatettu 15 > 30 min.

Katri Eskola esitteli tuloksia.

Erot laboratorioden välillä ovat edelleen yhtä suuria (pahimmillaan 10 yksikön luokkaa) kuin ennen testin modifioimista. Todennäköistä kuitenkin on, että suurimpia arvoja antaneessa laitteessa on joku perustavaa laatua oleva virhe.

Tarkemman analyysin tekemiseksi pitäisi selvittää myös laitevalmistajat ja käyttötuntimäärät samoin kuin mitata / punnita kuulat.

Seppo Kemppainen toi esiin tartukepitoisuudelle asetetut vaatimukset, jotka eivät ota huomioon bitumin kuljettamiseen kuluvaan aikaan. Käytännössä tilaajan pitäisi hyvittää tarvittava suurempi tartukepitoisuus, jolloin varmistettaisiin lopputuotteen laatu siten, että urakoitsija saisi hyvityksen asiakirjoja suuremmasta tartukemäärästä (vrt. bitumipitoisuus suhteitukseen perustuen).

8 Seuraava kokous

Seuraava kokous järjestetään 24.8.2012 kello 9:00 - 16:00.

Paikka: Lemminkäinen Sammonmäki

Ilmo Hyypä

7.6.2012

9 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja Rauno Turunen päätti kokouksen 14:10.

Pornainen 7.6.2012

Ilmo Hyypä

Tehtävälista

Kaikki: Asfalttinormeihin kirjattavat ilmoituskäytännöt (ilmoitus tilaajalle) koskien materiaalien tai asfalttimassan osalta havaittuja poikkeamia.

Liitteet:

-

Jakelu:

Asfalttinormitoimikunnan jäsenet
O. Himanka, Nynas Oy
T. Vasama, Uudenmaan ELY-keskus
H. Jämsä, Infra ry
S. Petäjä, Liikennevirasto
A. Sund, Nynas Oy